

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК ЗА 9. КЛАС

ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по английски език като втори чужд език в първа степен на гимназиален етап е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с общуването и с изграждането на комуникативни компетентности на ученика.

Тази програма описва задължителната подготовка по английски като втори чужд език за ученици от 9. клас в първата степен от задължителното обучение по втори чужд език в гимназиалния етап, което обхваща девети и десети клас и завършва на очаквано ниво А1 по Общата европейска езикова рамка

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са ориентирани към интересите, възрастта и опита на ученика и са структурирани съгласно спираловидния принцип, който дава възможност за постепенно разширяване и задълбочаване във всеки следващ клас и етап на знанията, уменията и компетентностите на ученика. Принципите на организация на обучението произтичат от разглеждането на езика като глобално явление и от обстоятелството, че усвояването протича в условия на взаимодействие както между родния, така и между първия и втория чужд език.

Очакваните резултати по четирите умения: слушане, четене, говорене и писане се базират на Държавните образователни стандарти за културно-образователна област “Чужди езици”.

Настоящата учебна програма осигурява връзка с обучението и по други предмети, включени в учебния план, за да се гарантира хармония в овладяването на знания и умения, допринасящи за цялостното развитие на ученика.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК В КРАЯ НА ДЕВЕТИ КЛАС СЪГЛАСНО ДОИ ЗА УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<u>Ученикът умее:</u> <ul style="list-style-type: none">да разбира познати думи и	<u>Ученикът умее:</u> <ul style="list-style-type: none">да разбира познати имена,	<u>Ученикът умее:</u> При диалогична реч:	<u>Ученикът умее:</u> <ul style="list-style-type: none">да попълва основните си

<p>изрази, свързани с конкретното му обкръжение, когато се говори бавно и ясно със стандартно произношение и интонация според нормите на английския език;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира общото съдържание на кратък текст (като при необходимост ползва опори); • да разбира кратки, ясни указания и да следва несложни упътвания от учителя; • да се ориентира в пространството и числата. 	<p>думи и изрази, срещани в обичайни ситуации от ежедневието;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира онагледена кратка и несложна информация; • да разбира общото съдържание на кратки несложни текстове, включващи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита; • да разбира указания за изпълнение на упражнения и дейности в учебните пособия, граматични структури, като при необходимост ги препрочита. 	<ul style="list-style-type: none"> • да общува по несложен начин, подпомогнат от събеседника, който е готов да преформулира или повтори бавно казаното; • да установява кратък социален контакт, използвайки несложни форми на вежливост; • да задава и отговаря на несложни въпроси; • да говори, макар и бавно, по познати теми, с по-дълги паузи и с произношение и интонация, нарушаващи разбирането; • да използва някои компенсаторни комуникативни стратегии като мимика и жестове. <p>При монологична реч:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се представя, използвайки прости изречения; • да описва в много кратък текст хората, с които общува; • да разказва с прости фрази за всекидневните си дейности; • да говори, макар и бавно, може и с по-дълги паузи, с произношение и интонация, нарушаващи разбирането; • да използва някои компенсаторни комуникативни 	<p>лични данни във формуляр или въпросник;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да се представя с несложни кратки изречения; • да пише поздравителна картичка с кратък текст и кратко лично писмо, като при необходимост ползва опори и учебен речник; • да съставя несложен писмен текст с ограничен обем думи, като ползва опори.
--	--	--	--

		стратегии.	
--	--	------------	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ

Тематични области	Очаквани резултати по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане	Нови знания
I. Аз и другите 1. Лична информация (име, възраст, националност) 2. Семейство (членове, домашни любимци) II. Светът около мен 1. Моят дом (помещения, мебели) 2. Моето училище (класна стая, учебни пособия) III. Ежедневие 1. Моят ден (дневен режим, астрономическо време) 2. Хранене (храни и напитки) IV. Природа и екология	СЛУШАНЕ <u>Ученикът умее:</u> <ul style="list-style-type: none"> да разбира познати думи и изрази, свързани с конкретното му обкръжение, когато се говори бавно, с произношение и интонация, отговарящи на нормите на английския език; да разбира общото съдържание на кратък текст до 70 думи по темите, като при необходимост ползва опори; да разбира елементарни конкретни подробности от кратък текст по темите с обем до 70 думи; да разбира често употребявана лексика, изрази и кратки изказвания, свързани с темите; да разбира кратки указания и напътствия 	<p>В края на девети клас учениците могат да употребяват в речта си езикови средства от следните равнища:</p> <p><u>ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЯ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> правилно произношение на звукове и буквосъчетания; ударение на думата; основни интонационни модели; транскрипция с фокус върху разпознаването и изчитането на символите за постигане на правилно произношение и автономност при работа със справочници и речници. <p>ГРАМАТИКА <u>Морфология</u> Глагол</p> <ul style="list-style-type: none"> Сегашно просто време на глагола <i>be</i>

1. Климат и сезони

V. Моята родина и светът

1. Моята страна и страните на изучавания език (държави, градове)
2. Празници и традиции

Във всеки урок да има елементи и/или рубрика за англезичната култура, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие, при активно приложение на ИКТ в конкретната урочна дейност.

ЧЕТЕНЕ

Ученикът умее:

- да разбира основни понятия, познати думи и изрази, свързани с ежедневието и изучаваните теми;
- да разбира общото съдържание на кратки, несложни текстове до 120 думи, съдържащи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита;
- да се ориентира в кратки, несложни текстове до 120 думи с помощта на илюстративен материал.

ГОВОРЕНЕ

Ученикът умее:

При диалогична реч:

- да дава основна лична информация;
- да общува по много елементарен начин, с кратки реплики и подпомогнат от събеседника, който е готов да повтори или да преформулира бавно казаното;
- да задава и да отговаря на елементарни въпроси за познати ситуации от ежедневието и изучаваните теми;
- да използва в разговор числа, пари и часове;
- да използва някои компенсаторни комуникативни стратегии.

При монологична реч:

- да се представя, като използва прости изречения, да

- *There is/are*
- Модални – *can* (*възможност и способност*)
- Пълнозначни глаголи
- *HAVE, HAVE GOT*
- Спомагателни *be, do*
- *Like*+съществително

- Повелително наклонение

Глаголни времена

- Сегашно просто
- Сегашно продължително
- Минало просто време (Past Simple) – правилни глаголи и ограничен брой неправилни глаголи

Съществително име

- Вид, род, число
- Притежание ('s и of)
- Броими и неброими
- Членуване (определителен и неопределителен член – *a, an, the*)

Местоимение

- Лични
- Показателни (единствено и множествено число)
- Въпросителни
- Притежателни

Прилагателно име

	<p>назовава местоживеенето си;</p> <ul style="list-style-type: none"> да представя в много кратък текст хората, с които общува – членовете на семейството и приятелите си; да разказва кратко, с прости изречения за обичайните дейности от ежедневието си и изучаваните теми - до 40 думи; да разказва кратко, с прости изречения за дома, за училището, за страната си и за някои англоезични страни - до 40 думи; да използва някои компенсаторни комуникативни стратегии. <p>ПИСАНЕ</p> <p><u>Ученикът умее:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> да попълва формуляр с лични данни; да описва с несложни кратки изречения себе си, семейството и приятелите си, дома си - до 40 думи; да разказва накратко за себе си, за училището, града/селото и страната си - до 40 думи; да пише кратки съобщения, поздравления, пожелания, като ползва опори; да пише кратки лични/електронни писма, като ползва опори; да създава кратък писмен текст по опори по изучаваните теми, до 40 думи, в съответствие с комуникативна задача, като ползва опори. 	<ul style="list-style-type: none"> Качествени прилагателни <p><i>Числително име</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Бройни 1 - 100 <p><i>Наречие</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Честота Време Място <p><i>Предлог</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Време (in on at) Място (in on at under next to near) <p><u>Синтаксис</u></p> <p><i>Изречение</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Просто изречение: Положително, отрицателно, въпросително и повелително Безлично (It's... There is\are) Кратки отговори на „Yes’и ‘No въпроси <p><i>Словоред</i></p> <ul style="list-style-type: none"> типичен за английския език строеж на изречението <p><i>Правопис и пунктуация</i></p> <ul style="list-style-type: none"> графемно-фонемни съответствия основни правописни правила пунктуация в просто изречение
--	---	---

		<p><u>Лексика:</u></p> <p>Лексикалният базов минимум включва основни лексикални единици, необходими за елементарна комуникация по предвидените от програмата тематични области в социално-битови, учебни и социално-културни сфери на общуване.</p> <p>Основни тематични групи на лексиката за 9. клас:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обкръжение: членове на семейството, приятели, съученици; • мебели и пособия в дома и в класната стая, учебни предмети; • дейности в училище, у дома (ежедневни и по случай празници); • хранене и здравословен начин на живот; • сезони, метеорологично време; • астрономично време; • цветове; • числа. <p>В лексикалния базов минимум се включват елементи от речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, съгласие и несъгласие, сбогуване, благодарност, молба, поздравление и пожелания за празници</p>
--	--	--

ХОРАРИУМ ПО УЧЕБЕН ПЛАН

Годишен брой часове за изучаване на предмета в ДЕВЕТИ клас - 72 часа

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания	до 50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	до 45%
За контрол и оценка	до 5%

Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Текущи оценки:	
- Устни изпитвания и участие в работа в клас	45%
- Писмени задания в клас и домашни работи	20%
- Класни и контролни работи	20%
Работа по проекти	15%

ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Допълнителни уточнения

АНГЛИЙСКИЯТ ЕЗИК КАТО СРЕДСТВО ЗА КОМУНИКАЦИЯ ЦЕЛИ:

- да развие езиковата, социокултурната и стратегическата компетентност на учениците;
- ученикът да използва без големи затруднения английски език: да чете, да разбира, да общува на елементарно ниво, да демонстрира основни умения за изразяване в устна и писмена форма;
- да изгражда положително отношение към изучаването на английски език и спомага за осъзнаване на неговата необходимост като критерий за постигане на по-високо равнище на развитие на учениците.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ НА ОБУЧЕНИЕТО

- личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- комуникативна компетентност с акцент върху практическата насоченост на английския език;
- общообразователна и възпитателна ценност на обучението за формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването и за развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците.

ПОДХОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

При обучението по английски език в девети клас основната цел е цялостното систематизиране, надграждане и обобщаване на усвоените знания, умения и отношения, като следва следните подходи:

- организацията на материала е от лесно към трудно, от изучено към ново;
- четирите езикови умения се развиват и усъвършенстват равнопоставено и интегрирано;
- родният език се използва при крайна необходимост;
- комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуациите и прилагане на интерактивни методи на обучение;
- ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
- създават се асоциативни връзки с изучаваното по другите предмети;
- социокултурната информация за Великобритания е база за сравнение с българската култура и цели изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ВЪВЕЖДАНЕТО НА НОВИ ЗНАНИЯ

Четирите основни умения са интегрирани и свързани с темите: семейство, дом, училище, ежедневиe, природа и екология, климат и сезони, празници и традиции, родна страна и англоезичен свят. Подборът на текстовите разновидности трябва да е съобразен със спецификата и целите на всяко умение. Например: за слушане – съобщения, песни, стихотворения, гатанки и др.; за четене – приказки,

разкази, писма, електронни съобщения и др.; за говорене – диалози, коментари, беседи, описания, разкази и др.; за писане – попълване на формуляри, автобиография, писма, описания, разкази и др. За репродуктивно писане– адаптирани художествени и нехудожествени текстове, в това число за диктовка, за преразказ, за учебен превод.

При въвеждането на нови знания следва да се спазват следните изисквания:

- новият материал се въвежда в съпоставка с вече изучения, включва се в дейностите на учениците, създават се асоциативни връзки с изучаваното по другите предмети;
- обемът на новите знания се съобразява с възрастта на ученика;
- лексикалните знания се обогатяват според интересите и възможностите на учениците и са в рамките на описаните нови знания;
- граматичният материал се преподава индуктивно и поетапно, като се опира на знанията на учениците по роден език и особеностите на английския;
- преподава се граматичният материал, описан в трета колона от таблицата „УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ“.

Прилагат се различни традиционни и интерактивни форми на учебна работа:

- работа по двойки
- работа по групи
- индивидуална работа
- фронтално обучение

В хода на учебната дейност се прилагат разнообразни дейности:

- ролеви игри и симулации (разиграване на примерни ситуации);
- самостоятелни задачи, съобразени с индивидуалните интереси на учениците;
- дейности, базирани на автентични и дидактизирани учебни материали, като диктовка, учебен превод, преразказ и др.
- работа по проекти, презентации по тема;
- работа с адаптирани текстове;
- дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази или истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици и т.н.);
- извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на английски език или свързани с културния контекст на Великобритания, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.).

Използват се подходящи автентични и адаптирани материали:

- аудио- и мултимедийни материали (филми, предавания, песни, аудиокниги и др.);
- печатни материали (комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.);
- системи за електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси).

Междупредметни връзки

ИЗУЧАВАНЕТО НА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК ПРЕДОСТАВЯ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ И СЪЗДАВАНЕ НА СЛЕДНИТЕ МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ :

Културно-образователна област: Български език и литература

- използва лингвистичната компетентност в родния език, за да подпомага изучаването на чуждия (понятия, правила и др.)
- съпоставя родния и чуждия език и прави изводи за сходни и различни явления в тях

Културно-образователна област: Чужди езици

Учебен предмет: първи чужд език

- прилага в изучаването на втория чужд език умения за учене, стратегии и техники, придобити в изучаването на първия чужд език
- прави връзка между сходни явления в първия и втория чужд език

Културно-образователна област: Математика, информатика и информационни технологии

Учебни предмети: математика, информатика, информационни технологии

- използва в речта си основни естествени числа
- разбира названията на дати, мерни единици и пространствени отношения
- разбира основна информация и команди в сайтове и менюта на програми
- работи с текстове на английски език с помощта на текстови редактор

Културно-образователна област: Обществени науки и гражданско образование

Учебни предмети: история и цивилизация, география и икономика, психология и логика

- използва понятията за минало и настояще, като разказва за себе си и семейството си
- назовава исторически забележителности в собствената си страна и в страните на изучавания език
- разказва накратко за основни празници и традиции на родната култура и на културата на страните на изучавания език
- назовава държави, континенти; посоки на света и други основни географски понятия; описва основни характеристики на климата
- разбира информация от карти, схеми и др. с обозначения на изучавания език

Културно-образователна област: Природни науки и екология

Учебни предмети: биология и здравно образование, физика и астрономия, химия и опазване на околната среда

- използва основни понятия от природните науки, за да описва себе си и света около себе си
- описва своите хранителни навици

Културно-образователна област: Изкуства

Учебни предмети: музика и изобразително изкуство

- запознава се с някои произведения на изкуството от чуждоезичната култура, свързани с изучаваните теми, като част от межкултурната компетентност

Културно-образователна област: Физическа култура и спорт

Учебен предмет: Физическо възпитание и спорт

- разбира основни наименования на движения и физически дейности

КОМПЕТЕНТНОСТИ

ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК ПРЕДОСТАВЯ ВЪЗМОЖНОСТ НА УЧЕНИКА ДА ОВЛАДЕЕ СЛЕДНИТЕ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- **ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖД ЕЗИК** – чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране, изразяване и интерпретиране на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма (слушане, говорене, четене и писане) в различни обществени и културни ситуации, използване на помощни материали и техника.
В ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК НА УЧЕНИКА СЕ ПРЕДОСТАВЯ ВЪЗМОЖНОСТ ДА РАБОТИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА СЪПРОВОЖДАЩО ИЗГРАЖДАНЕ НА:
- **КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА ОБЩУВАНЕ НА РОДЕН ЕЗИК** – чрез обогатяване на лексикалния запас и осмисляне на механизмите, регулиращи употребата на езика в речта, и чрез развиване на усет за оптимален избор на езикови форми, подходящи за конкретни контекстови условия;
- **ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ** – чрез използване на системи за електронно обучение в часовете по английски език за развиване на информационно-комуникационни и речеви умения;
- **МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И КОМПЕТЕНТНОСТИ В ПРИРОДНИТЕ НАУКИ** – чрез извършване на дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда;
- **УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ** – чрез натрупване на знания и опит ученикът развива потребност за мотивирано учене и осъзнава необходимостта от постоянно самоусъвършенстване;

- **ОБЩЕСТВЕНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ** – чрез участие в екипни проекти и индивидуални дейности ученикът формира норми на поведение, ценностна система и гражданско самосъзнание и осмисля взаимодействието на националната културна идентичност с културите на другите народи;
- **КУЛТУРНА ОСЪЗНАТОСТ И УМЕНИЕ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО** – чрез дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство и чрез мултимедийни проекти и творчески инициативи ученикът активно участва в постановки, празници и др. посветени на България, Великобритания, САЩ и/или друга англоговоряща страна и развива креативността си;
- **ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО** – чрез работа в екип и поставяне на индивидуални задачи ученикът се научава да спазва срокове, да развива новаторско мислене и да приема нови идеи;
- **УМЕНИЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ** – чрез дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, за опазване на световното и националното културно наследство и спазване принципите на социалното равенство.